

„Visuomenės požiūrio, į Prienų krašto muziejuje vykdomą renovaciją ir naujos ekspozicijos kūrimą, tyrimas“

Prienų krašto muziejus dalyvauja Muziejų modernizavimo 2007- 2015 metų programoje, kurios paskirtis ugdyti visuomenės istorinę savimonę, kokybiškai atnaujinti muziejų veiklą ir sudarius jiems sąlygas tinkamai kaupti, saugoti ir populiarinti istorijos, literatūros, kultūros, meno, gamtos, mokslo ir technikos paveldo objektus, kad visuomenė galėtų įvairiapusiškai pažinti kultūros paveldą ir ugdyti savo narių kūrybiškumą. Šioje programoje numatyta muziejaus pastatų rekonstrukcija bei pritaikymas muziejinei veiklai leis muziejui dirbti kokybiškiau ir efektyviau.

Šiuo metu Prienų krašto muziejus kuria koncepciją ir planus naujų ekspozicijų įrengimui.

2013 m. rugsėjo mėnesį Prienų krašto muziejaus darbuotojos Lolita Batutienė ir Ernesta Juodsnukytė vykdė visuomenės požiūrio į Prienų krašto muziejuje vykdomą renovaciją ir naujos ekspozicijos kūrimą tyrimą. Tyrimas buvo atliekamas anketinės apklausos būdu.

Anketos tikslas – išsiaiškinti Prienų m. gyventojų poreikius, lūkesčius, vertinimus, susijusius su muziejuje vykdoma renovacija ir naujos ekspozicijos sukūrimu bei pateikimu lankytojams.

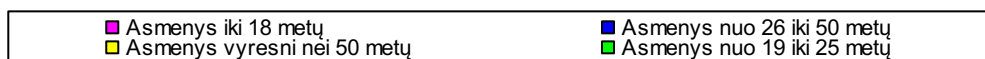
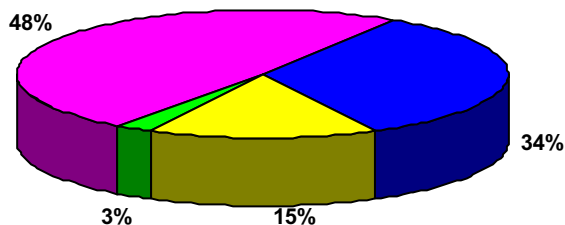
Anketavimo rezultatų panaudojimas. Tyrimo rezultatai pasitarnaus Prienų krašto muziejaus ekspozicijos sukūrimui ir pateikimui lankytojams.

Atsižvelgiami į Prienų krašto muziejaus lankomumo statistinius rodiklius, iš kurių matyti, beveik 50 proc. muziejaus lankytojų yra moksleiviai, apklausos respondentus parinkome taip, kad beveik pusę iš jų sudarytų vyresniųjų klasių moksleiviai.

Anketinės apklausos analizė

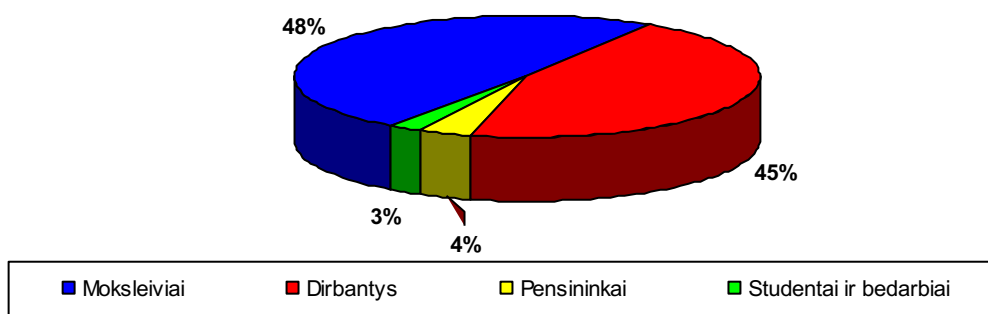
Anketa buvo anoniminė, ją sudarė 21 klausimas, o apklausoje dalyvavo 80 respondentų. 82,5 proc. apklaustųjų sudarė moterys, 17,5 proc. – vyrai. Anketas užpildę respondentai pagal amžių pasiskirstė taip (žr. 1 pav.):

- 39 (48%) asmenys iki 18 metų;
- 27 (34%) asmenys nuo 26 iki 50 metų;
- 12 (15%) asmenys vyresni nei 50 metų;
- 2 (3%) asmenys nuo 19 iki 25 metų;

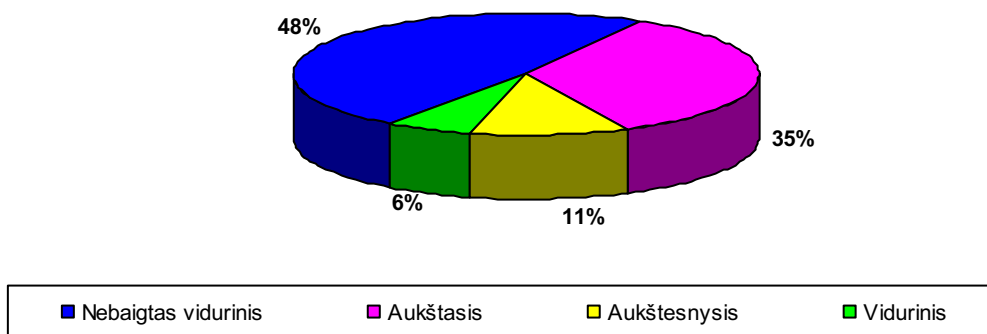
1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių

Pagal socialinę padėtį – moksleiviai sudarė 48 proc., dirbantys asmenys – 45 proc.; pensijinio amžiaus respondentai – 4 proc., studentai ir bedarbiai sudarė 3 proc. apklaustųjų (žr. 2 pav.).

2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal socialinę padėtį

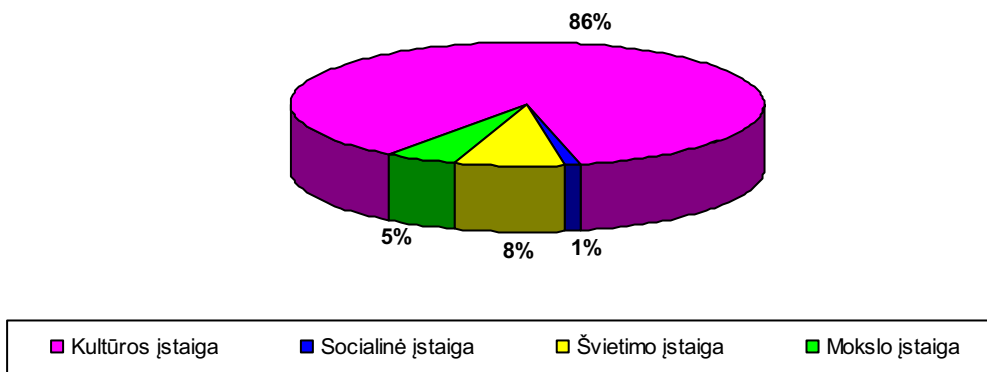
Pagal išsilavinimą – nebaigtą vidurinį išsilavinimą turėjo 48 proc. apklaustųjų, aukštąjį - 35 proc., aukštesnįjį išsilavinimą turėjo 11 proc., o vidurinį – 6 proc. respondentų (žr. 3 pav.)

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal išsilavinimą

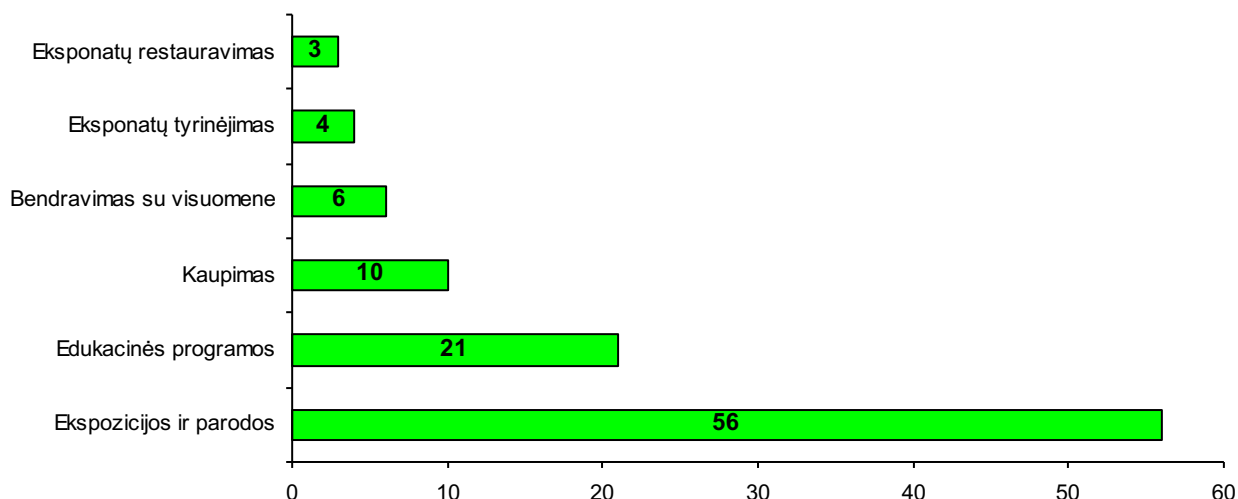
Kadangi atliekamo tyrimo tikslas buvo išsiaiškinti Prienų m. gyventojų poreikius, lūkesčius, vertinimus, susijusius su muziejuje vykdoma renovacija ir naujos ekspozicijos sukūrimu bei pateikimu lankytojams, manėme, kad tikslinga išsiaiškinti ką respondentai žino apie muziejus, kokia veikla jų manymu muziejuose yra svarbiausia.

Kaip kultūros įstaigą muziejų įvardijo dauguma apklaustųjų, t.y. 86 proc. respondentų. Nuomonės tarp socialinių grupių (moksleivių, dirbančių, pensininkų, studentų ir bedarbių) nesiskyrė, dauguma jų įvardijo muziejų kaip kultūros įstaigą. 8 proc. respondentų mano, kad muziejus yra švietimo įstaiga. Kad muziejus yra mokslo įstaiga mano 5 proc. respondentų, visi jie yra moksleiviai. Kad muziejus yra socialinė įstaiga mano tik – 1 proc. respondentų (žr. 4 pav.)

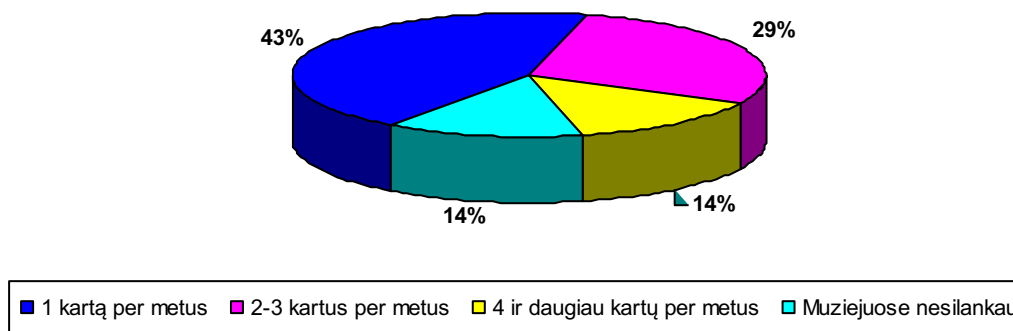
4 pav. Respondentų nuomonės apie tai, kokia įstaiga yra muziejus, procentinis skirstinys
Ekspozicijas ir parodas, kaip svarbiausią muziejaus veiklą įvardijo 56 proc. apklaustųjų.

jos svarbiausios mane 21 proc. respondentų. Kitos veiklos respondentams neatrodė tokios svarbios (žr. 5 pav.)

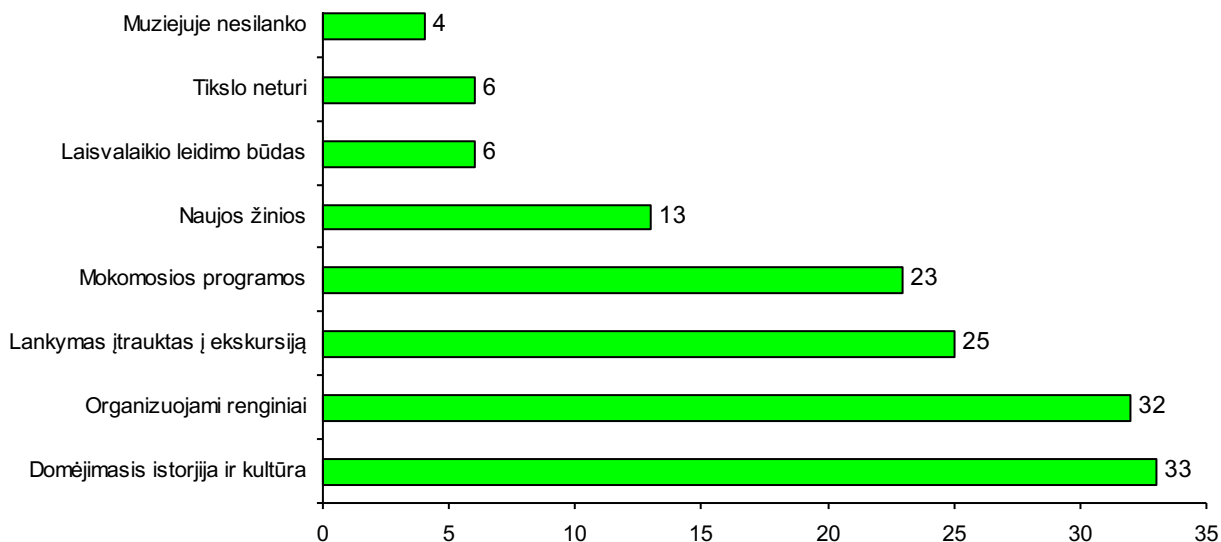
5 pav. Respondentų nuomonės apie tai, kokia muziejų veikla yra svarbiausia, procentinis skirstinys

43 proc. respondentų teigė, kad lankosi muziejuose Prienų rajone bent kartą per metus. Kad muziejuose Prienų rajone lankosi 2-3 kartus nurodė 29 proc. apklaustųjų. Dažniau nei keturis kartus per metus muziejuose lankosi 14 proc. respondentų. 14 proc. apklaustųjų nurodė, kad muziejuose Prienų rajone nesilanko. Galima būtų teigti, kad net 86 proc. apklaustųjų respondentų lankosi muziejuose ne mažiau kaip kartą per metus (žr. 6 pav.).

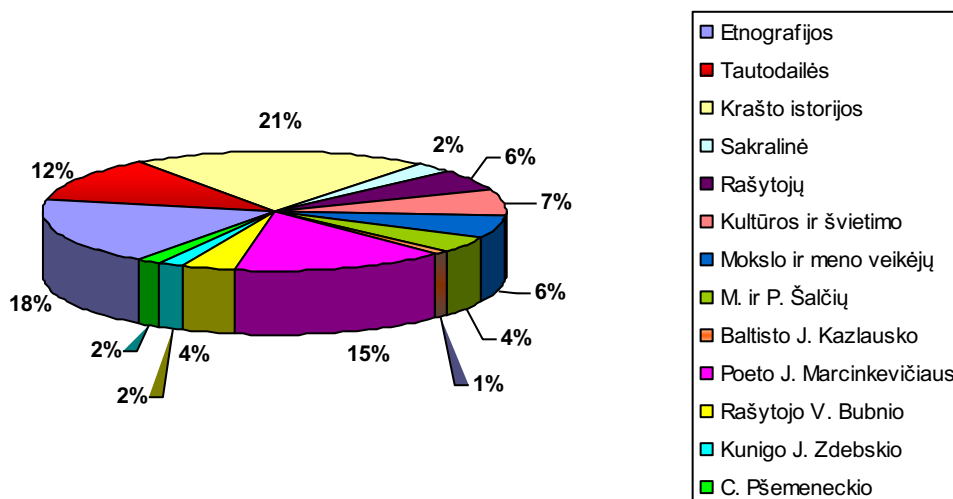
6 pav. Respondentų lankymosi muziejuose Prienų rajone dažnumo procentinis skirstinys

Tyrimo metu siekėme išsiaiškinti, kokie veiksniai lemia, kad respondantai nusprendžia apsilankyti muziejuje. Apklaustieji nurodė, kad sprendimą apsilankyti muziejuje labiausiai lemia domėjimasis krašto istorija ir kultūra (33 atsakymai) bei domėjimasis muziejuje organizuojamais renginiais (32 atsakymai). Dažnai respondantai lankosi muziejuje, nes tai būna įtraikta į ekskursijos programą (25 atsakymai). Respondentus lankyti muziejuje skatina mokomieji kultūros paveldo ir istorijos pristatymai (23 atsakymai). Mažiau lankytojus motyvuoja muziejaus lankymas kaip laisvalaikio praleidimo būdas (6 atsakymai) ar galimybė sužinoti ką nors naujo (13 atsakymų). Maža dalis respondentų lankosi muziejuje be jokio tikslo (6 atsakymai). Kad muziejuje nesilanko nurodė 4 respondantai (žr. 7 pav.).

7 pav. Veiksnių, lemiančių apsisprendimą apsilankyti Prienų krašto muziejuje, skirstinys

Tyrimo metu siekėme išsiaiškinti, kokios ekspozicijos gali būti patrauklios muziejuje po renovacijos. Todėl respondentus, kurie lankėsi Prienų krašto muziejuje iki renovacijos klausėme, kurios ekspozicijos jiems buvo įdomiausios. Rezultatai parodė, kad respondentams įdomiausios buvo krašto istorijos (21 proc.), etnografijos ekspozicijos (18 proc.). Įdomios buvo tautodailės ekspozicija (12 proc.) bei poeto J. Marcinkevičiaus kūrybos kambarys (15 proc.). Kitos ekspozicijos – mokslo ir meno veikėjų, kultūros ir švietimo, rašytojų, sakralinė, Mato ir Petro Šalčių atminties kambarys, kalbininko baltisto Jono Kazlausko kambarys, rašytojo Vytauto Bubnio kūrybos kambarys, kunigo Juozo Zdebskio, namo, kriamė įkeltas muziejus Cezaro Pšemenckio bei daktaro Juozo Brunzos kambarys sulaukė daug mažiau palankių respondentų vertinimų (žr. 8 pav.).

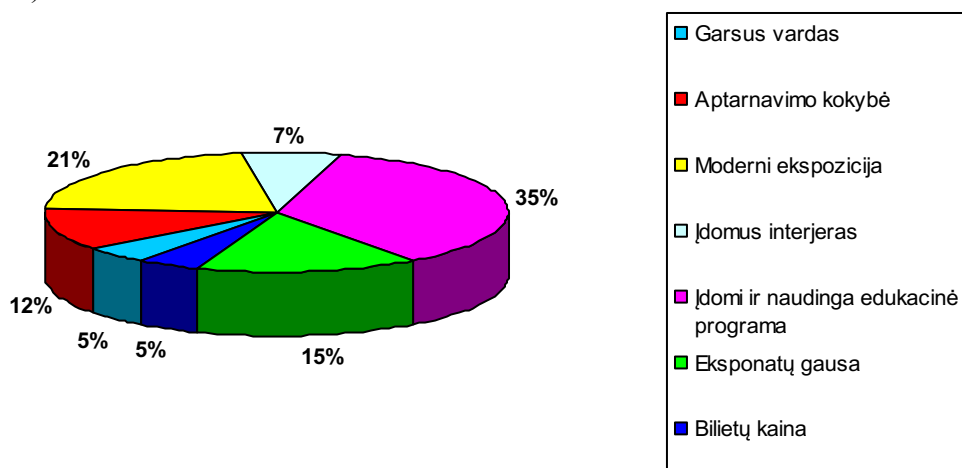

8 pav. Respondentų nuomonės, kokios Prienų krašto muziejaus ekspozicijos jiems buvo įdomios, procentinis skirstinys

Gautas rezultatas liudžia manyti, kad senosios Prienų krašto muziejaus ekspozicijos buvo labai išskaidytos, ir siekis suteikti labai daug smulkios, detalios informacijos tiesiog neleisdavo lankytojams įsiminti jų turinio.

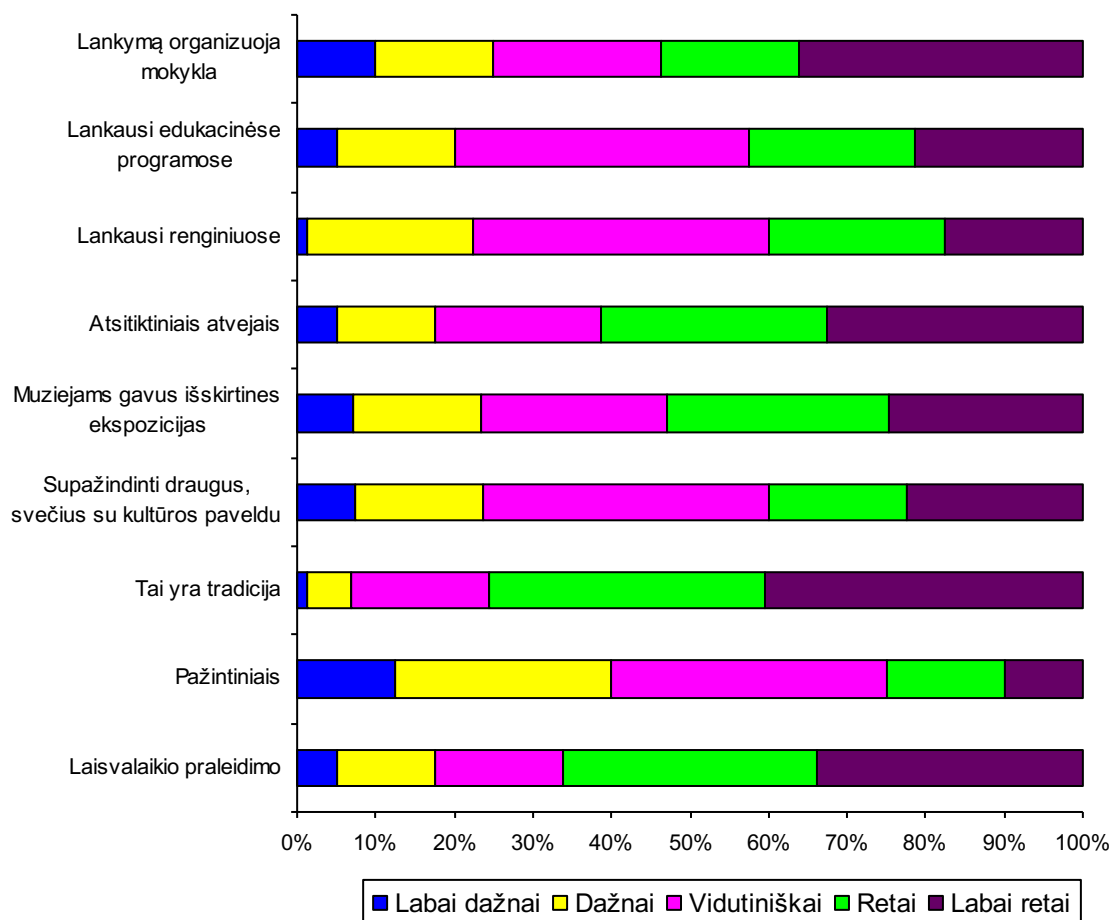
Kuriant naują muziejaus ekspoziciją labai vertinga žinoti respondentų nuomonę apie tai, kokie kriterijai turi įtakos muziejaus vertei nusakyti. Todėl ir klausėme respondentų kokie kriterijai, jų nuomone, nusako muziejaus vertę. Dauguma apklaustųjų mano, kad pagrindiniai kriterijai muziejaus vertei nusakyti yra įdomios ir naudingos edukacinės programos (35 proc.), moderni ekspozicija (21 proc.) bei eksponatų gausa (15 proc.). Pakankamai svarbus kriterijus yra aptarnavimo kokybė (12 proc.) bei įdomus muziejaus interjeras (7 proc.). Respondentų nuomone

(žr. 9 pav.).

9 pav. Kriterijų, įtakojančių muziejaus vertę procentinis skirstinys

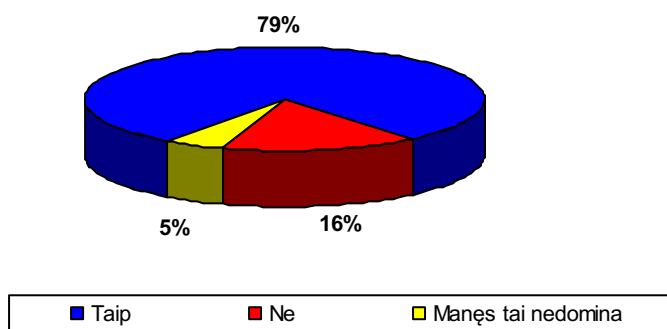
Muziejus šiuolaikinėje visuomenėje yra viena iš daugelio įstaigų siūlančių klientui savo paslaugas. Todėl labai svarbu žinoti, kokių tikslų vedini lankytojai ateina į muziejus. Žinodami lankytojų tikslus lengviau galėsime tenkinti jų poreikius bei tikėtis, kad vieną kartą apsilankę muziejuje sulauks tokių paslaugų, kad ne tik norės apsilankyti muziejuje dar kartą, bet ir rekomenduos tai padaryti savo giminėms, artimiesiems, draugams ir pažįstamiems. Todėl klausėme respondentus, kokiais tikslais jie lankosi muziejuose ir kaip dažnai tai daro (žr. 10 pav.).

10 pav. Lankymosi muziejuje tikslų procentinis skirstinys

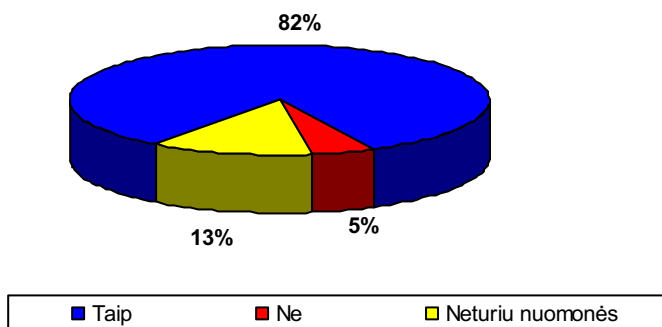
lankymą organizuoja mokykla. Dažnai apklaustieji muziejuje lankosi taip pat pažintiniais tikslais, lankos renginiuose. Vidutiniškai dažnai respondentai muziejuje lankosi edukacinėse programose, siekdami supažindinti draugus ir svečius su kultūros paveldu, lankosi renginiuose bei pažintiniais tikslais. Retai muziejuje lankosi laisvalaikio praleidimo, muziejui gavus išskirtinius eksponatus ar atsitiktiniai atvejais. Labai retai lankosi dėl tradicijos ar atsitiktiniais satvejais.

Kadangi tyrimo metu siekėme nustatyti respondentų požiūrį į Prienų krašto muziejuje vykdomą renovaciją, siekėme išsiaiškinti ar respondentai žino apie muziejuje vykdomą renovaciją. Į klausimą – „ar žinote, kad šiuo metu Prienų krašto muziejus yra renovuojamas“ - 79 proc. respondentų atsakė teigiamai, 16 proc. tiriamųjų preiškė, kad nežino apie muziejaus renovaciją, 5 proc. – kad tai jų nedomina (žr. 11 pav.).

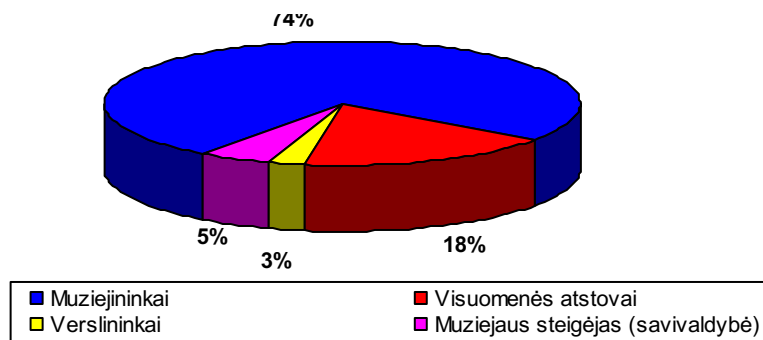
11 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „Ar žinote, kad šiuo metu Prienų krašto muziejus yra renovuojamas?“ procentinis skirstinys

Tyrimo metu siekėme išsiaiškinti respondentų nuomonę apie naujų, šiuolaikiškų ekspozicijų įrengimą muziejuje po renovacijos. Kad muziejuje turi būti įrengtos naujos ekspozicijos mano 82 proc. apklaustųjų, 13 proc. – neturi nuomonės šiuo klausimu, o 5 proc. mano, kad nieko keisti negalima ir muziejuje turi likti senosios ekspozicijos (žr. 12 pav.)

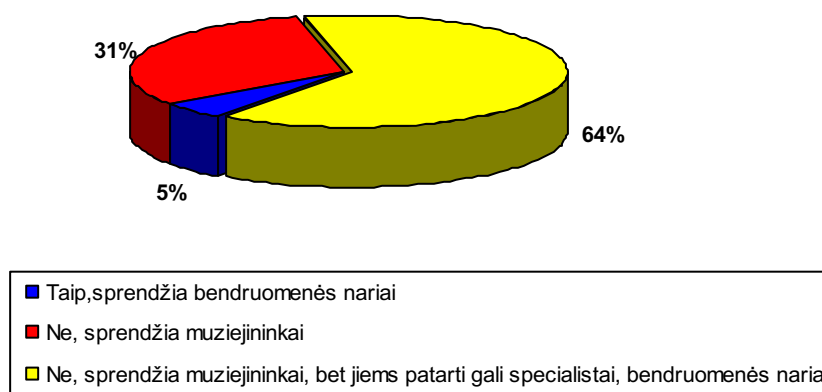
12 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „Ar Prienų krašto muziejuje turi būti įrengtos naujos, šiuolaikiškos ekspozicijos?“ procentinis skirstinys

Kad naujas muziejaus ekspozicijas turi kurti muziejininkai mano 74 proc. respondentų. Kad tai turėtų daryti visuomenės atstovai – 18 proc. Kad ekspozicijas turėtų kurti muziejaus steigėjas – savivladybė - galvoja 5 proc., o kad verslininkai – 3 proc. apklaustųjų (žr. 13 pav.).

13 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „Kas turėtų kurti naujas muziejaus ekspozicijas?“ procentinis skirstinys

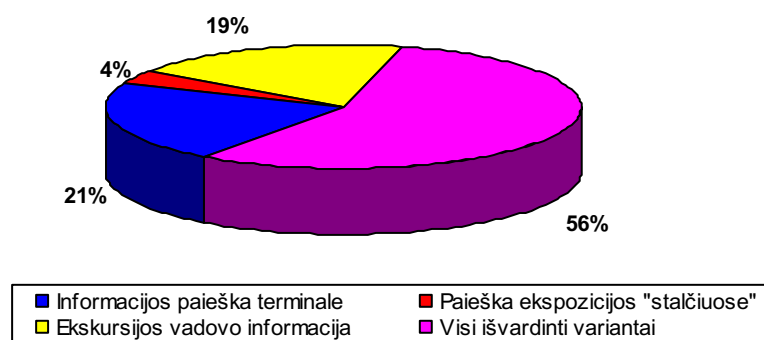
64 proc. apklaustųjų mano, kad nuspręsti kokios turi būti muziejaus ekspozicijos turi muziejininkai, tačiau jiems gali patarti specialistai ir visuomenės nariai. 31 proc. respondentų nuomone, spręsti kokios ekspozicijos turi būti muziejuje turi muziejininkai, nes tai yra tiesioginis jų darbas. 5 proc. respondentų galvoja, kad tik bendruomenės nariai gali nuspręsti, kokios ekspozicijos bus muziejuje (žr. 14 pav.).

14 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „Ar bendruomenės nariai gali nuspręsti kokios ekspozicijos turi būti muziejuje?“ procentinis skirstinys

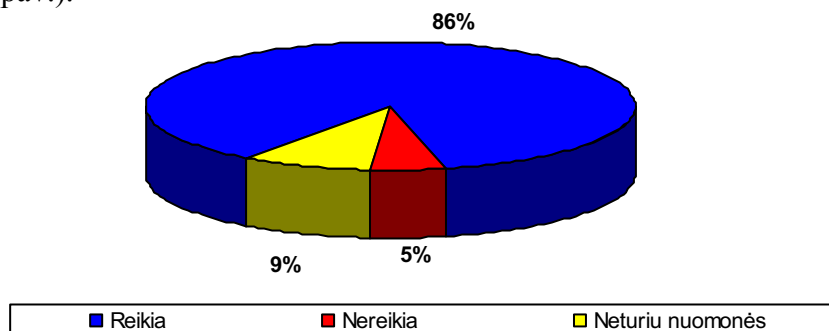
Vykdydami apklausą siekėme ne tik išsiaiškinti gyventojų poreikius, lūkesčius, vertinimus, susijusius su muziejuje vykdoma renovacija ir naujos ekspozicijos sukūrimu, bet ir informacijos pateikimo būdus, kurie skatintų lankytojus domėtis naujomis ekspozicijomis.

56 proc. respondentų mano, kad informacijos paieška terminale, informacinės medžiagos paieška ekspozicijos „stalčiuose“, informacija gaunama klausant ekskursijos vadovo skatintų juos sužinoti kuo daugiau informacijos apie Prienų kraštą muziejaus ekspozicijose. 21 proc. apklaustųjų mano, kad labiausiai juos skatintų informacijos paieška terminale, 19 proc. – informacija gauta klausant ekskursijos vadovo ir tik 4 proc. respondentų mano, kad labiausiai juos skatintų informacinės medžiagos paieška ekspozicijos „stalčiuose“ (žr. 15 pav.).

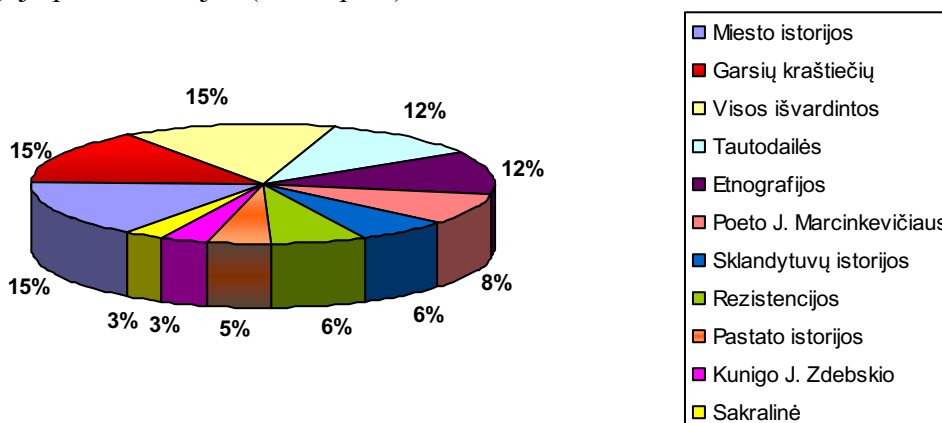
informacijos apie Prienų kraštą muziejaus ekspozicijose?“ procentinis skirstinys

Muziejaus ekspozicijos iki renovacijos buvo klasikinės, nebuvo naudojamos šiuolaikinės, naujos technologijos. Ekspozicijos buvo labai apkrautos informacija. Dažnai be gido ekspozicijoje buvo sunku suprasti ką norima pasakyti lankytojui viena ar kita paroda. Rengdami naujas ekspozicijas siekėme sužinoti respondentų nuomonę apie naujųjų, šiuolaikinių technologijų (terminalai, garso, vaizdo instaliacijos) naudojimą muziejaus ekspozicijose. 86 proc. apklaustųjų teigė, kad šiuolaikines technologijas naujose ekspozicijose naudoti reikia, 9 proc. šiuo klausimu nuomonės neturėjo, 5 proc. respondentų mano, kad tokių technologijų naudoti ekspozicijose nereikia (žr. 16 pav.).

16 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „Ar naujose muziejaus ekspozicijose reikia naudoti naujas technologijas?“ procentinis skirstinys

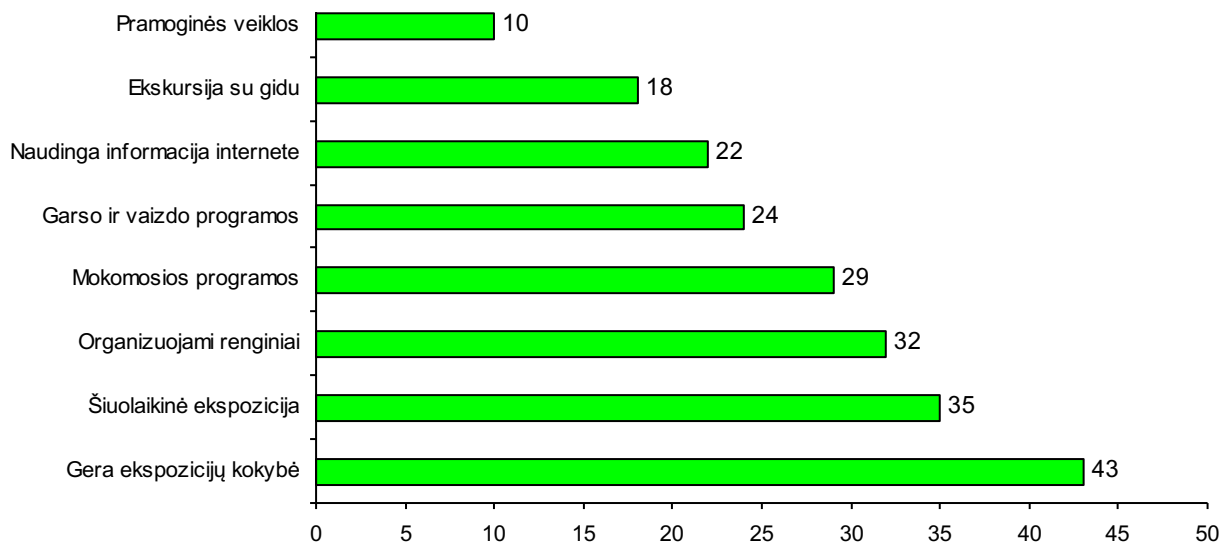
Prieš renovaciją muziejuje buvo 14 ekspozicijų. Kaip matome iš apklausos, kai kurios iš jų respondentams didelio susidomėjimo nekėlė. Todėl manome, kad kuriant naujas muziejaus ekspozicijas tikslinga išsiaiškinti respondentų lūkesčius, susijusius su naujomis ekspozicijomis. Todėl respondentų klausėme, kokios, jų nuomone, ekspozicijos turėtų būti Prienų krašto muziejuje po renovacijos (žr. 17 pav.).

17 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „Kokios ekspozicijos turėtų būti Prienų krašto muziejuje po renovacijos?“ procentinis skirstinys

Respondentų nuomone, svarbiausios yra miesto istorijos, garsių kraštiečių, tautodailės, etnografijos ir poeto J. Marcinkevičiaus ekspozicijos. 15 proc. apklaustųjų mano, kad reikalingos visos išvardintos ekspozicijos. Mažiau apklaustųjų dėmesio susilaukė sklandytuvų istorijos, rezistencijos, pastato istorijos, kunigo J. Zdebskio, sakralinė ekspozicijos.

Muziejus, kaip vieša kultūros institucija siekia, kad jį aplankytų kuo daugiau lankytojų. Todėl respondentų klausėme, kas motyvuotų juos apsilankyti Prienų krašto muziejuje po renovacijos. Labiausiai respondentus motyvuotų gera ekspozicijų kokybė (43 atsakymai), šiuolaikinė ekspozicija, kurioje panaudotos informacinės technologijos (35 atsakymai), muziejuje organizuojami renginiai (32 atsakymai), mokomosios programos (29 atsakymai), garso ir vaizdo programos (24 atsakymai), pamatyta naudinga informacija internete (22 atsakymai). Kiek mažiau motyvuotų ekskursija su gidu (18 atsakymų), pramoginės veiklos (10 atsakymų) (žr. 18 pav.).

18 pav. Respondentų motyvų, apsilankyti Prienų krašto muziejuje po renovacijos, skirstinys

Respondentų klausėme, koks būtų muziejus jei jį kurtų jie patys. Sulaukėme įvairių atsakymų, tačiau jie visi buvo pozityvūs: „modernus, šiuolaikiškas, panaudotos IT technologijos, nuolat besikeičiančios ekspozicijos, eksponuojami krašto amatininkų, tautodailės darbai, daug edukacinių programų; informatyvus, naujoviškas; įdomus; kitoks, ekspozicijos keičiamos bent kartą per metus, daug renginių, susijusių su muziejaus ekspozicijomis ir eksponatais; kuo įdomesnis, kuris pritrauktų daugiau klientų; modernus; jaukus ir patrauklus žmonėms; daugiau ekspozicijų, kuriose galima būtų kažką išbandyti patiems, užsiėmimai ekspozicijose; gražaus interjero; modernus, laisvo stiliaus, kur galima ateiti praleisti popietę, išgerti arbatos; draugiškas personalas; nenuobodus tiek jaunimui, tiek vytesnio amžiaus žmonėms; būtų daug vaizdo ir garso instaliacijų; modernus, išnaudotos įvairiausių modernios IT technologijos, turtingas informacija interneto puslapis, nuolat atnaujinama informacija apie naujas ekspozicijas; visais įmanomais būdais skleidžiama informacija apie muziejų – spaudoje, interneto portaluose, sklaida švietimo įstaigose, daug edukacinių programų; dalis ekspozicijų galėtų būti keičiamos, tuomet lankytojai kiekvieną kartą atėję rastų ką nors naujo, būtų paskatinimas dažniau apsilankyti muziejuje; šiuolaikiškas, patrauklus, profesionalus, atviras visuomenei; modernus, interaktyvus; turtingas edukacinėmis programomis; toks, kuriame suburtas geranoriškas, gebantis nuoširdžiai ir šiltai bendrauti su lankytojais, naujovėms atviras kolektyvas; būtų kuo daugiau edukacinių programų, kurios pritrauktų lankytojus ir lėšas.“

Pastabos. Atsinaujinimo verkiant reikėjo, jei norite išlikti ir būti įdomūs ne tik sau, o ypač augančiai kartai; pageidaujame kuo daugiau nemokamų edukacinių programų soc. rizikos šeimoms ir jų vaikams;

Išvados

1. 86 proc. respondentų teigė, kad muziejus yra kultūros įstaiga;
2. Ekspozicijas ir parodas, kaip svarbiausią muziejaus veiklą įvardijo 56 proc. apklaustųjų;
3. Net 86 proc. apklaustųjų respondentų lankosi muziejuose ne mažiau kaip kartą per metus;
4. Sprendimą apsilankyti muziejuje labiausiai lemia domėjimasis krašto istorija ir kultūra (33 atsakymai) bei domėjimasis muziejuje organizuojamais renginiais (32 atsakymai);
5. Iki muziejaus renovacijos respondentams įdomiausios buvo krašto istorijos (21 proc.), etnografijos ekspozicijos (18 proc.). Įdomios buvo tautodailės ekspozicija (12 proc.) bei poeto J. Marcinkevičiaus kūrybos kambarys (15 proc.);

- programos (35 proc.), moderni ekspozicija (21 proc.) bei eksponatų gausa (15 proc.);
7. Dažniausiai muziejuje respondentai lankosi pažintiniais tikslais, arba kai muziejaus lankymą organizuoja mokykla;
 8. 79 proc. respondentų žino, kad šiuo metu Prienų krašto muziejus yra renovuojamas;
 9. 82 proc. apklaustųjų mano, kad muziejuje turi būti įrengtos naujos ekspozicijos;
 10. 74 proc. respondentų mano, kad naujas muziejaus ekspozicijas turi kurti muziejininkai;
 11. 64 proc. apklaustųjų mano, kad nuspręsti kokios turi būti muziejaus ekspozicijos turi muziejininkai, tačiau jiems gali patarti specialistai ir visuomenės nariai.
 12. 56 proc. respondentų mano, kad informacijos paieška terminale, informacinės medžiagos paieška ekspozicijos „stalčiuose“, informacija gaunama klausant ekskursijos vadovo skatintų juos sužinoti kuo daugiau informacijos apie Prienų kraštą muziejaus ekspozicijose;
 13. 86 proc. apklaustųjų teigė, kad naujose ekspozicijose reikia naudoti šiuolaikines technologijas;
 14. Respondentų nuomone, svarbiausios yra miesto istorijos, garsių kraštiečių, tautodailės, etnografijos ir poeto J. Marcinkevičiaus ekspozicijos;
 15. Apsilankyti Prienų krašto muziejuje po renovacijos labiausiai respondentus motyvuotą gera ekspozicijų kokybę (43 atsakymai), šiuolaikinė ekspozicija, kurioje panaudotos informacinės technologijos (35 atsakymai), muziejuje organizuojami renginiai (32 atsakymai), mokomosios programos (29 atsakymai);